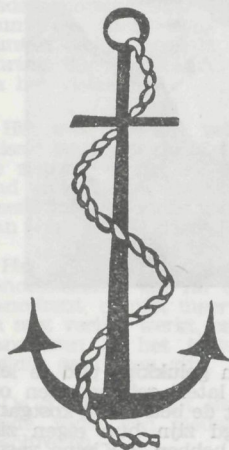

het visserijblad

Donderdag 23 oktober 1975 — Nr. 43

GEMEENTE KOKSIJDE
BIBLIOTHEEK VISSERIJMUSEUM
OOSTDUINKERKE

ABONNEMENTEN : BINNENLAND 1 JAAR 1000 FR. — 6 MAANDEN 500 FR. — 3 MAANDEN 250 FR. — BUITENLAND 1100 FR. — HOLLAND 70 GULDEN — REDAKTIE, BEHEER, PUBLICITEIT EN DRUKKERIJ : H. BAELSKAAI 30 OOSTENDE — TEL 70.77.13/70.77.14 — P.C.R. 41.89.87 — H.R.O. 25202 — DIREKTEUR P. VANDENBERGHE

DUBBEL JUBILEUM VOOR ZEEMANSTEHUIS GODTSCHALCK

Op maandag 27 oktober gaat de prachtige herdenking door van het 50-jarig bestaan van de Stichting van het Zeemanstehuis Godtschalck.

HISTORIEK

Het Godtschalck Tehuis is een stichting „Helena en Isabella Godtschalck. Het waren de dochters van Jan-Eugeen Godtschalck, kapitein ter lange omvaart van zeer welstellende familie. Hij woonde wel te Brussel maar had een villa te Oostende waar hij ieder jaar enkele maanden doorbracht nadat hij op rust was gegaan. Hij leerde daar nog beter 't zeevolk en vooral dan de vissers kennen, leefde hun grote en kleine miseries mede en maakte thuis zijn dochters deelachtig aan de moeilijkheden en het leed van dit stoer zeemansvolk. De familie Godtschalck lenigde zoveel als mogelijk het leed en de armoede in heel wat vissersgezinnen, vooral dan daar waar de broodwimmer op zee gebleven was. Na de dood van vader Godtschalck bleven de dochters

de noodlijdende vissers helpen. Toen Isabella stierf, nam Helena het voornemen om bij testament een gesticht te laten oprichten voor de oude vissers. Ze ontbood hiervoor haar notaris en besteedde een gedeelte van haar bezittingen voor het oprichten langs de Zeekust, bij voorkeur op het grondgebied Middelkerke, tegenover de zee, van een gesticht voor zeelieden met ten minste één hectare grond, dat de namen „Helena en Isabella Godtschalck' zou dragen en op de voorgevel het familiewapen in blauwe steen in relief. In dit gesticht moesten de behoeftige en invalide matrozen en vissers opgenomen worden, die de leeftijd van vijfenzestig jaar hebben bereikt. De vrije inkomsten van een ander deel van haar nalatenschap diende tot het volledig onderhoud van de verpleegden en met het overschot moest een reservefonds opgericht worden voor de eventuele latere vergroting van het gesticht, aldus haar testament.

Helena Godtschalck stierf in november 1915, maar het is slechts

na de oorlogsjaren en nadat de familie die het testament betwistte, afgewezen werd, dat op 1 mei 1924 met de werken aangevangen werd om op het einde van 1925 voltooiing te krijgen.

De geschikste plaats die men hiertoe vond was langs de duinen ter hoogte van de grensscheiding Oostende-Bredene bij de Groenedijk.

OVER DE KOSTGANGERS

Op 28 oktober 1925 nam Schoolmeester Arnold, geboren te Oostende op 6-12-1854, in de ouderdom van 69 jaar, als eerste kostganger zijn intrek in het nieuw tehuis. Tegen einde 1925 waren er reeds 21 kostgangers. Diegenen die dachten dat het Godtschalcktehuis een gesticht voor ouderlingen zou zijn zoals zovele andere van toen waar de oudjes aan een strenge regel en een embetante tucht zouden onderworpen zijn, hadden het mis voor. Van bij de aanvang was alles ingesteld op een zo vrij mogelijk verkeer. Het was dan ook niet te

verwonderen dat amper drie jaar na het opengaan van het gesticht er reeds plaats te kort was. Het testament van de milde stichters in-dachtig ging men toen over tot het bouwen van twee paviljoentjes voor echtparen zodat nog eens 9 echtelingen plaats in dit mooie tehuis vonden. Het was mevr. Rombouts, ook weduwe van een zee-officier, die de eerste directrice werd van het gesticht en na zich vijftientig jaren ten dienste gesteld te hebben van de kostgangers in 1950 haar plaats afstond aan de huidige directrice mevr. Vandenberghe. Binst de oorlog werd het gesticht ontruimd en trok men met de toen 56 sterke bezetting naar Lede bij Aalst. Het was slechts in 1946 dat men terug naar het huis aan de zee kon keren. Indendaad na de Duitse bezetting van de gebouwen, kregen we een Engelse bezetting. Intussen hadden de gebouwen heel wat geleden van het oorlogsgeweld zodat men eerst dringend aan herstelling en opknapping toe was. De

(Vervolg blz. 2)

Het Zeemanstehuis Godtschalck, sedert vele jaren een veilige baken voor de vele zeelui die nu een welverdiende rust genieten.

toenmalige direktrice mevr. Rombouts heeft dan heel wat gepresteerd en in een zeer korte tijdspanne het tehuis weer bewoonbaar gemaakt. Van de 56 kostgangers waren er nog 34 overgebleven. De andere 22 waren binst de oorlogsjaren in het opvanghuis te Zele overleden.

Thans zijn er terug 50 kostgangers en is het gesticht dus volzet. Voor het ogenblik zijn er nog twee echtparen en twee weduwen die er hun echtgenoot overleefden. Oudste kostganger is voor het ogenblik de 99-jarige Lambert Devos uit Oostende. Het is een rasechte visser geweest, die vijftig jaar op zee het goede en het slechte gekend heeft. Het was nog in de oude eeuw dat hij reeds 't zeegat in ging, onder andere ook met de sloepen van mijnheer Hamman. Hij wilde eerst aan geen kamten naar het Godtschalck omdat hij van geen oude-mannehuizen moest weten. Nu wil hij er niet meer weg. Onze eeuweling-in-spe, kan nog kan nog vertellen over de goede (?) oude tijd dat men zou blijven luisteren. In het gesticht zelf wordt hij konkurrentie aangedaan, wat de ouderdom betreft, door de 98-jarige Deley Pierre, gepensioneerde loods. Beide oudjes zien er nog krantig uit zodat we vermoeden, dat Godtschalck in '76 en '77 telkens een viering zal moeten doen van een honderdjarige!

Normaal worden er geen vrouwtjes afzonderlijk aanvaard. Maar zij die als echtelingen binnenkwamen, mogen er blijven zo zij hun man overleven.

't Is echter voorzichtig te zijn, want moesten ze terug verlied geraaken, dan zou daar ook nog een trouw kunnen plaats hebben.

En met zeebonken ben je nooit zeker.

DE VERPLEGINGSKOSTEN

De mannen en vrouwtjes van de Godtschalck komen tussen in de onderhoudskosten en wel met drie-vierden (75 %) van hun pensioen met een maksimum evenwel van 7.500 fr. Ook voor diegenen die slechts een heel bescheiden pensioentje hebben wordt slechts 75 % gevraagd, zodat ook deze ouderlingen over het overschot vrijelijk kunnen beschikken om een pintje te gaan drinken, iets speciaals te gaan kopen of een bedrag aan hun hobby te spenderen.

Dit is de oudste inwoner van de Godtschalck, de 99-jarige Lambert Devos. Een visser uit «d'oeude eeuw» zoals men pleegt te zeggen. Vijftig jaar lang trok hij de grote vlotte op.

Een beeld van de refter waar de oude zeebonken werkelijk verwend worden.

De stichting Godtschalck zelf voorziet in de rest van de verpleging en in de kosten van onderhoud van de gebouwen, uitbetaling van het personeel, enz. De bijdrage die de kostgangers verlenen is de goedkoopste in gans het land wat betreft de ouderlingen tehuizen. Dit is natuurlijk slechts mogelijk gemaakt dank zij een goed financieel beheer van de middelen die de Godtschalckweldoemers ter beschikking gesteld hebben. De kostgangers zijn in ieder geval ten zeerste tevreden met deze regeling.

HET BEHEER

Het Gesticht hangt af van het Ministerie van Volksgezondheid en Gezin. Er werd een Kommissie van Beheer en een Uitvoerend Bestuur voorzien. In beide organismen zijn in de loop van de tijden heel wat bekende prominenten opgetreden. Dom Jules, Edmond Seulen, Hubert Henrard, Jean Vandewalle, Maurice Buysse, Jules Mesine, Ceuterick, Ghys en zoveel anderen.

Het huidig Uitvoerend Komiteit is samengesteld als volgt: voorzitter: Ghys L., dir.-gen. bij het Ministerie van Volksgezondheid en Gezin.

Sekretaris: Bricchau, inspekteur van Volksgezondheid.

Ontvanger: M.L. Buysse, ere-dir.-gen. van het Minist. van Volksgezondheid en Gezin.

Leden: Dries Claeyss, volksvertegenwoordiger; E.H. Butaye Kanunnik te Oostende; Louis Major, minister van State.

BESTUURSKOMITEIT

Jan Piers, burgemeester Oostende; Devriendt, Blankenberge; Mommenency, burg. Nieuwpoort en senator; De Kinder R., gouverneur prov. O.-Vl.; Carlier, rustend hoofdwaterschout; Ghys R., havenkapitein; Dumarey H., schepen, Oostende; Stradiot, ere-direkt. Zeewezen; Smitsaert H., Oostende; mevr. Vandenberghe-Braem, bestuurster Zeemanstehuis, Godtschalck.

DE PLECHTIGHEID

Verwacht wordt dat de huidige minister van Volksgezondheid en Gezin, dhr. Desaegher, samen met enkele hoge functionarissen van zijn departement, de plechtigheid zal voorzitten. Behalve het voltallig beheer met dhr. voorzitter Ghys,

direkteur-generaal bij Volksgezondheid, en dhr. Buysse M., ontvangersekretaris van de stichting, zullen eveneens het gemeentebestuur, alsmede de prominenten uit Zeewezen en Marine aanwezig zijn. De plechtigheid wordt geopend met een dankmis te 10 u. die zal gehouden worden in de hoofdkerk te Oostende gevolgd door een bloemenhulde om 11 uur aan het monument voor de Zeelieden. Na deze plechtigheid heeft er een akademische zitting plaats op het Stadhuis van Oostende gevolgd door een receptie. Nadien gaat dan de lunch door op het schoolschip „Mercator” een echte sfeervolle plaats voor dergelijke gebeurtenissen.

De kostgangers zelf zullen deze dag eveneens bijzonder verwend worden door een feestmaal in het tehuis.

EEN ZILVEREN-JUBILEUM

Mevr. Vandenberghe-Braem

25 jaar direktice!

Samen met het gouden jubileum van de Stichting Godtschalck krijgen we het zilveren jubileum als direktice van mevr. Vandenberghe-Braem. Het is de tweede direktice nadat mevr. Rombouts eveneens 25 jaar in funktie was van 1925 tot 1950! Deze twee prestaties door beide bestuursters spreken zowel in het voordeel van het Zeemanstehuis zelf, als in het voordeel van het beheer en van de direktice.

Vanaf 1950, het ogenblik waarop men het bestuur van zo een verantwoordelijke post in handen legde van de jonge mevr. Vandenberghe, tot op heden toe, is men nooit moe gekeken geweest op de zorgzame prestaties en service waarmee de kostgangers omringd worden.

Men zegt altijd dat een instelling is, wat de leiding en bestuur er van maken. Aldus gezien wordt het een helle referentie voor mevr. Vandenberghe, vooral als men de tevredenheid hoort van al die kostgangers, waarvan sommigen misschien wel met tegenzin en met een vooroordeel binnenkwamen maar waar ten slotte naderhand niemand meer weg wil. Heeft men al een ogenblik nagedacht over welke kwaliteiten van mensenkennis en doorzicht, van geduld begrip en toegeeflijkheid en toch terzelfdertijd van autoriteit men moet beschikken om zo een stichting van ruwe zeebonkjes in

het goede en gelukkige pad te leiden? Zich laten gehoorzamen op een wijze dat de betrokken kostgangers overtuigd zijn hun eigen zin gekregen te hebben? Kleine vaste regels met overtuiging te laten volgen door mensen die altijd in een stiel gezeten hebben van absolute vrijheid en zonder enige vaste regel? En dan nog altijd gelukkige mensen te maken? Welnu, dit is het portret van mevr. Vandenberghe.

Wij zelf danken mevr. Vandenberghe om in grote mate geholpen te hebben dat het Zeemanstehuis een rustoord geworden is voor vissers en zeelieden waar het goed is te wonen en te verblijven.

Het is duidelijk dat ook het Beheer van de Stichting het zich als een plicht, een eer en zelfs een geluk zal aanzien de direktice mevr. Vandenberghe letterlijk en figuurlijk in de bloemen te zetten.

Ondertussen vernamen we dat mevr. Vandenberghe-Braem Alice, benoemd werd bij K.B. van 5-6-'75 tot ridder in de Kroonorde. Onze hartelijke gelukwensen.

Mevrouw Vandenberghe Braem die sedert 25 jaar het bestuur van het Zeemanstehuis waarneemt en daarvoor volgende week maandag zal gehuldigd worden.